

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤΩΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ

1891-1892

ΥΠΟ

Δ. ΑΙΓΙΝΗΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1892

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤΩΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ

1891-1892

ΥΠΟ

Δ. ΑΙΓΙΝΗΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1892

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤΩΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ

1891 – 1892

Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν μὴ λειτουργήσαν ἄλλ' ἐντελῶς ἡμελημένον καὶ ἀργοῦν ἐγκαταλειφθὲν, εὐρίσκετο εἰς τοιαύτην ἐρειπιώδη κατάστασιν ὅτε ἐκλήθημεν εἰς τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ, ὥστε οὐ μόνον οἰαδὴποτε ἐπιστημονικὴ ἐργασία ἦτο ἀδύνατος ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἢ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς διαμονὴ ἐπικίνδυνος. Πάντα σχεδὸν τὰ πατώματα αὐτοῦ εἶχον πρὸ πολλοῦ σαπῆ· οὔτε ἐν παράθυρον, οὔτε μία θύρα, οὔτε εἰς ὑαλοπίναξ εὐρίσκετο ἐν καλῇ καταστάσει· εἰκοσιδύο παράθυρα ἔχει τὸ κατάστημα τοῦτο, καὶ ἀπὸ τὰ εἰκοσιδύο ταῦτα ἀνοίγματα εἰσήρχετο ὁ κονιορτὸς, ἡ βροχὴ, ὁ ἄνεμος, ὁ καπνὸς καὶ αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες ἵνα καταστρέψωσιν ἐξ ὁλοκλήρου πᾶν ὅ,τι οἱ ὄφεις⁽¹⁾, αἱ ἀράχναι καὶ παντοειδῆ ἄλλα ζῶα ἀνέτως ζῶντα ἐν αὐτῷ δεν εἶχον εἰσέτι ἀποτελειώσει. Ἡ ὀροφὴ εἶχεν εἰς πλεῖστα μέρη ἐξ ὁλοκλήρου σαπῆ ἕτοιμος εἰς πρώτην μικρὰν ὥθησιν νὰ καταπέσῃ· ἡ δὲ στέγη ἄφινε πολλαχοῦ τὰ ὕδατα τῆς βροχῆς ἐλεύθερα νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦ πανδαμάτορος χρό-

(1) Ἐφονεύθησαν δύο πελώριοι ὄφεις κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ κα-
ταστήματος.

νου. Όλοι αἱ θύραι εἶχον ἀνάγκην ἐπισκευῆς καὶ ὅλα τὰ πα-
 ράθυρα τελείως κατεστραμμένα ὄντα ἔχρηζον ἀνανεώσεως. Τὸ
 ἀνοιγμα τοῦ καταρράκτου τῆς μεσημβρινῆς αἰθούσης ἦτο ὅλως
 ἀδύνατον καθιστῶν καὶ οὕτως ἄχρηστον τὸν ἐν αὐτῇ μεσημ-
 βρινὸν κύκλον· ἡ δὲ σκωρία, ὁ κονιορτὸς καὶ τὰ ὕδατα τῆς
 βροχῆς κατέστρεφον τὰ τηλεσκόπια ὡς καὶ τὰ λοιπὰ μικρὰ
 ὄργανα τοῦ ιδρύματος μηδὲ τῶν ἐκκρεμοκινήτων πολυτίμων
 ὥρολογίων αὐτοῦ ἐξαιρουμένων. Τὰ διάφορα συστατικὰ μέρη
 τῶν ὀργάνων ὅλως ὀξειδωμένα καὶ κατεστραμμένα ἀνεκαλύ-
 πτοντο δι' ἀνασκαφῶν διαρκούσης τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ κατα-
 στήματος διεσκορπισμένα εἰς ὅλας τὰς γωνίας αὐτοῦ ὑπὸ σω-
 ροὺς ἀκαθαρσιῶν καὶ κονιορτοῦ. Εἷς βαρογράφος μεγάλης ἀξίας
 πρὸ μικροῦ ἀγορασθεὶς δαπάνῃ τοῦ Πανεπιστημίου πλὴν οὐδό-
 λως χρησιμοποιηθεὶς οὐδ' ἐκ τοῦ κιβωτίου ἐν ᾧ ἐστάλη ἐξα-
 χθεὶς εὐρέθη ἐν αὐτῷ τελείως ὀξειδωμένος ἐκ τῆς ὑγρασίας καὶ
 ὅλως ἄχρηστος. Ὁ κινητήριος μηχανισμὸς τοῦ ἰσημερινοῦ τηλε-
 σκοπίου ἔκειτο πρὸ ἐτῶν εἰς τινὰ γωνίαν κατεστραμμένος ἐκ τῆς
 σκωρίας καὶ τῆς ἀχρηστίας· ἡ δὲ λαβὴ τοῦ ἰσημερινοῦ τηλεσκο-
 πίου εὐρέθη εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ καταστήματος εἰς μαγειρικὰς
 χρήσεις τοῦ φύλακος χρησιμεύουσα. Εἷς τῶν τροχῶν τοῦ πολυ-
 τίμου ἐκκρεμοῦς (Berthoud) ἀνεκαλύφθη μετὰ πολὺν χρόνον ἐν
 τινὶ ὀπῇ τῆς μεσημβρινῆς αἰθούσης· αὐτὸ δὲ τὸ λαμπρὸν ἐκ-
 κρεμὲς *Kessels*, δι' οὗ ἐδίδετο ἡ ὥρα εἰς τὴν πόλιν, ἐκινεῖτο
 ἀκανονίστως ἐντὸς πυκνοῦ στρώματος ἀραχνῶν πλῆρες κονιορ-
 τοῦ σκωρίας καὶ ἀκαθαρσιῶν. Τὰ ὑπόγεια καὶ ἐν γένει πάντα
 τὰ τμήματα τοῦ οἰκοδομήματος ἐν ἀθλίᾳ καὶ οἰκτρᾷ καταστά-
 σει εὐρισκόμενα ἀπέπνεον εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ δυ-
 σῶδη ὀσμήν· καὶ τέλος ἐν μιᾷ λέξει τὸ κτίριον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ
 ἐπιστημονικὰ ὄργανα, ἅτινα τόσῳ γενναίως ἐδωρήσατο ἡμῖν ὁ
 ἀείμνηστος Σίνας χάριν τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀναπτύξεως τῆς ἐπι-
 στήμης, τὸ ἀριστούργημα τοῦ *Hansen* διὰ τὸ ὅποῖον ὁ ἔξοχος
 ἀρχιτέκτων δικαίως ἐκαυχᾶτο, τὸ ἀρχιτεκτονικὸν καλλιτέχνη-
 μα, ὅπερ μετὰ τοῦ Πανεπιστημίου ἀποτελεῖ τὸ λαμπρότερον

κόσμημα τῶν νεωτέρων Ἀθηνῶν, εἶχον μεταβληθῇ εἰς ἐλεεινὰ ἐρείπια, κατέρρεον ἔτοιμα νὰ καταπέσωσιν ἐντελῶς μετ' ὀλίγον, σπεύδοντα νὰ καλύψωσιν αὐτὰ ἐξ ἐντροπῆς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κόσμου τὸ οἰκτρὸν θέαμα, ὅπερ παρίστα τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μοναδικοῦ τούτου ἐν Ἑλλάδι ναοῦ τῆς Οὐρανίας.

Ὅθεν ἀπέναντι τοιαύτης καταστάσεως εὐρεθέντες ἐπελήφθημεν πάραυτα τῆς ἐπισκευῆς ἢ μᾶλλον τῆς διασώσεως τοῦ κτιρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὀργάνων, ὅσα ἦσαν δεκτικὰ ἔτι τοιαύτης, τῆς γενικῆς ἐπιπλώσεως καὶ συμπληρώσεως αὐτοῦ, τῆς ἐξ ἀρχῆς διοργανώσεως καὶ ἰδρύσεως ἐπὶ νέων βάσεων τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν του, τῆς μεταφορᾶς (ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ τέως βοηθοῦ ἐν αὐτῷ τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ) καὶ βελτιώσεως τοῦ Μετεωρολογικοῦ Σταθμοῦ, τῆς μορφώσεως διὰ πρακτικῶν ἀσκήσεων καὶ διδασκαλίας νέου προσωπικοῦ, τῆς ἰδρύσεως Βιβλιοθήκης καὶ ἐν γένει τῶν λοιπῶν βελτιώσεων καὶ ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, ἃς λεπτομερῶς ἐξεθέσαμεν ἀλλαχοῦ. Αἱ διὰ τῆς ἐκ βάθρων ἀναδιοργανώσεως τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου ἐπενεχθεῖσαι βελτιώσεις ἐν αὐτῷ ἐξηκολούθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, γονιμώτεραι ἤδη εἰς ἀποτελέσματα καὶ εἰς ἄκρον ἱκανοποιητικαὶ σχετικῶς πρὸς τὰ πενιχρὰ καὶ ἀτελῆ μέσα καὶ τὸ εὐάριθμον καὶ ἀρχαῖον βοηθητικὸν προσωπικόν, δι' ὧν κατὰ μεγάλων δυσχερειῶν παλαιῶν τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο ἴδρυμα προσπαθεῖ παντὶ σθένει νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ὑψηλὸν αὐτοῦ προορισμόν.

Ἐκ τῶν δύο ἐν αὐτῷ τμημάτων τοῦ ἀστρονομικοῦ καὶ τοῦ μετεωρολογικοῦ, τὸ δεύτερον ὡς ὀλιγαρχέστερον καὶ διὰ μικρῶν μέσων δυνάμενον νὰ ἐργασθῇ καὶ παραγάγῃ σπουδαίους καρπούς, ἐλειτούργησε καθ' ὅλον τὸ ἔτος τοῦτο τελείως καὶ ἐφαμίλλως πρὸς τὰ πρώτης τάξεως Μετεωροσκοπεῖα ὑπὸ τε τὴν ἔποψιν τοῦ ποιοῦ καὶ ποσοῦ τῶν παρατηρήσεων ὡς καὶ ὑπὸ τὴν τῶν θεωρητικῶν ἐρευνῶν. Τὸ ἀστρονομικὸν ὅμως τμῆμα ἔχον ἀπόλυτον ἀνάγκην, ἵνα λειτουργήσῃ καρποφόρως, ἰσχυρῶν καὶ τελείων ὀργάνων ὑστέρησε κατὰ πολὺ ἐν τῇ παραγωγικῇ αὐτοῦ ἐργασίᾳ, περιορισθὲν εἰς ὅ,τι διὰ τῶν ἀτελῶν καὶ ἀσθενῶν αὐτοῦ

μέσων ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτελέσῃ. Δυστυχῶς τὸ τμῆμα τοῦτο πλὴν τῶν λοιπῶν ἐλλείψεων αὐτοῦ στερεῖται τοῦ κυριωτέρου τῶν ὀργάνων του, ἦτοι ἰσχυροῦ ἰσημερινοῦ τηλεσκοπίου, ἀναλόγου πρὸς τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης. Προκειμένου περὶ ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων δὲν ἀρκεῖ δυστυχῶς ἡ θέλησις καὶ ὁ ζήλος, ἀλλ' ὅσον βαθύτερον ἐννοεῖ τις νὰ σπουδάσῃ τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ ἐρευνήσῃ τὰ βάθη αὐτοῦ, τόσῳ καὶ τὰ ὄργανα αὐτοῦ δεόν νὰ ᾔνε ἐντελέστερα καὶ ἰσχυρότερα. Κατόπιν τῆς ἀναπτύξεως ἣν ἔλαβε σήμερον ἡ ἀστρονομία, κατόπιν τῆς μαθηματικῆς ἀκριβείας τῶν ὀργάνων ἅτινα κέκτηται, κατόπιν τῶν κολοσσαίων διαστάσεων καὶ ὀπτικῶν δυνάμεων τῶν τηλεσκοπίων ἅτινα διευθύνει πρὸς ἀποκάλυψιν τῶν μυστηρίων τοῦ Σύμπαντος, εἶνε παιδαριῶδες νὰ ἀξιοῖ τις ὅτι διὰ πεπαλαιωμένων, ἐφθαρμένων, ἀτελῶν καὶ ἀδυνάτων μικρῶν διοπτρῶν δύναται πλέον νὰ λάβῃ σπουδαῖον μέρος εἰς τὸ ὀρμητικὸν ἐπιστημονικὸν ρεῦμα, ὅπερ κινεῖται ἀνὰ τὸν κόσμον σύμπαντα. Ἡδὴ ἐκ δύο ἱκανῶν ἀστρονόμων τοῦ αὐτοῦ ζήλου καὶ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, ἐκεῖνος στέφει τὸ ἐπιστημονικόν του στάδιον δι' ἐπιτυχιῶν ἐν τῇ πρακτικῇ ἀστρονομίᾳ, ὅστις ἔχει καὶ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο ὑλικά μέσα, ἐνῶ ὁ στερούμενος τούτων τήκεται ἐν σημειωτῷ βήματι θεωρῶν τοὺς ἄλλους γιγαντιαίους βήμασι προχωροῦντας καὶ θριαμβεύοντας. Ὅθεν καὶ τὸ ἡμέτερον ἀστρονομικὸν τμῆμα ἐστερημένον σχεδὸν τῶν πάντων καὶ διὰ παλαιῶν ἀδυνάτων καὶ ἄλλης ἐποχῆς ὀργάνων ἐργαζόμενον, βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πληρώσῃ δεόντως τὸν προορισμὸν τοῦ ὑψούμενον εἰς πρώτης τάξεως ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας· ἀλλὰ πάσῃ δυνάμει προσπαθοῦν νὰ μὴ μείνῃ ἀδρανὲς παρήγαγε πᾶν ὅ,τι τὰ μέσα αὐτοῦ επέτρεπον.

Ἴδου καὶ ἐν λεπτομερίᾳ τὰ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐν τῷ ἰδρύματι τούτῳ πεπραγμένα.

Α^{ον}) ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

Μεσημβρινὸν τηλεσκόπιον. — Τὸ ὄργανον τοῦτο μεθ' ὅλας τὰς γενομένας ἐπ' αὐτοῦ βελτιώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις, χρήζει εἰσέτι πολλῶν συμπληρώσεων, ὅπως λειτουργήσῃ κανονικῶς. Αἱ δι' αὐτοῦ γινόμεναι ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰσὶν αἱ ἑξῆς:

1^{ον} Παρατηρήσεις ἀστρονομικαὶ πρὸς προσδιορισμὸν τῶν σφαλμάτων θέσεως καὶ μελέτην τῆς εὐσταθείας αὐτοῦ.

2^{ον} Παρατηρήσεις φυσικαὶ καὶ ἰδίως ἀνακλαστικαὶ δι' ὑδραργυρικοῦ κατόπτρου πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ σφάλματος κατευθύνσεως (*erreur de collimation*) τοῦ κατακορύφου καὶ τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους τοῦ τόπου.

3^{ον} Μελέτη τῆς κλίμακος τῆς ἀεροστάθμης αὐτοῦ καὶ νέος προσδιορισμὸς τῆς μέσης ἀξίας τῶν ὑποδιαίρέσεων αὐτῆς.

4^{ον} Ἑβδομήκοντα δύο (72) μεσημβριναὶ παρατηρήσεις ὀρθῶν ἀναβάσεων διαφόρων θεμελιωδῶν ἀπλανῶν ἀστέρων πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ὥρας τοῦ τόπου καὶ μελέτην τῶν ἐκκρεμῶν καὶ χρονομέτρων.

5^{ον} Παρατηρήσεις περιπόλων (*circumpolaires*) ἀπλανῶν ἀστέρων πρὸς προσδιορισμὸν ἀξίας στροφῶν τῶν δύο μικρομετρικῶν κοχλιῶν τοῦ μικρομέτρου.

6^{ον} Παρατηρήσεις διαφόρων ἀπλανῶν ἀστέρων πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους τῶν Ἀθηνῶν.

Χρονόμετρα. — Ἡ ὑπηρεσία τῶν χρονομέτρων ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ, τὸ πρῶτον ἤδη εἰσαχθεῖσα ἐν Ἑλλάδι, ἐλειτούργησε καθ' ὅλον τὸ λήξαν ἔτος κανονικῶς καὶ μετὰ σπουδαίων πρακτικῶν ἀποτελεσμάτων. Διὰ μεσημβρινῶν ἀκριβεστάτων παρατηρήσεων καὶ τῇ βοήθειᾳ τῶν δύο ἐκκρεμῶν τοῦ ιδρύματος ἐμελετήθησαν καὶ ἐρρυθμίσθησαν 29 ἐν ὅλῳ χρονόμετρα, ἥτοι:

1^{ον} Δύο (2) έκκρεμῇ τοῦ Ἀστεροσκοπείου.

2^{ον} Δεκαοκτὼ (18) χρονόμετρα γαλλικὰ καὶ ἀγγλικὰ τοῦ Β. Ναυτικοῦ, ἀνήκοντα εἰς τὴν *Μοῖραν τῶν Γυμνασίων*, τὰς «Σπέτσας», τὰ «Ψαρὰ», τὸν «Ἀρην» καὶ τὴν *Ναυτικὴν Σχολὴν τῶν Δοκίμων Πειραιῶς*.

3^{ον} Ὀκτὼ (8) χρονόμετρα ἀνήκοντα εἰς διάφορα ξένα πολεμικὰ σκάφη ὁρμοῦντα ἐν Πειραιεῖ.

4^{ον} Ἐν (1) χρονόμετρον ἰδιωτικὸν εἰσαχθὲν διὰ τοῦ ὠρολογιοποιοῦ κ. Μαρούλη.

Ἀμφότερα τὰ έκκρεμῇ ἡμῶν ἐλειτούργησαν ἀρκούντως καλῶς καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ ἔτος. Τὸ ἐν τούτων, τὸ ἀστρικὸν (Kessels) δι' οὗ γίνονται αἱ μετρημβριναὶ παρατηρήσεις ἡγγίσσαμεν ἅπαξ μόνον πρὸς ἐλάττωσιν τῆς ἀπολύτου καταστάσεως καὶ τῆς ἡμερησίας πορείας αὐτοῦ· τὸ δὲ ἕτερον, τὸ μέσον (Berthoud) δι' οὗ δίδεται ἡ ὥρα εἰς τὴν πόλιν ἐκανονίζετο καὶ κανονίζεται ἐτι τακτικῶς διὰ προσθαφαιρέσεως μικρῶν βαρῶν.

Ἡ μελέτη τῶν χρονομέτρων ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ ἤρξατο ἤδη προσφέρουσα σπουδαίας ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἡμέτερον Β. Ναυτικὸν καὶ ἐξυπηρετοῦσα τὰς ἀνάγκας τῶν ἐν Πειραιεῖ ὁρμοῦντων ξένων πολεμικῶν καὶ ἐμπορικῶν πλοίων. Τὰ ἡμέτερα πολεμικὰ πλοῖα ἤδη καὶ διὰ τὴν τρέχουσιν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ὅταν σταθμεύωσι καὶ πρὸς κανονισμόν τοῦ θαλασσίου δρόμου των ὅταν πρόκειται νὰ ταξειδεύσωσιν (ὡς συνέβη εἰς τινὰ αὐτῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος) ἐφοδιάζονται παρὰ τοῦ Ἀστεροσκοπείου διὰ χρονομέτρου ἐρρυθμισμένου, δυναμένου νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὰ μετ' ἀκριβείας καὶ ἀσφαλῶς κατὰ τὸν πλοῦν των, συμφώνως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς νεωτέρας ναυτικῆς ἐπιστήμης. Ἡ σπουδαιότης τῆς ὑπηρεσίας, ἣν τὸ χρονόμετρον, ὡς τὸ κυριώτερον ὄργανον τῆς ἀστρονομικῆς ναυτιλίας, προσφέρει εἰς τὸ Ναυτικόν, κατανοηθεῖσα πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἐπέβαλε τὴν ἰδρυσιν οὐ μόνον μεγάλων Ἀστεροσκοπειῶν, ἀλλὰ καὶ πλήθους μικρῶν εἰδικῶν, ναυτικῶν καλουμένων, κύριον ἔργον ἐχόντων τὴν μελέτην καὶ ρύθμισιν τῶν χρονομέτρων τῶν πλοίων.

Οἱ αὐτοὶ σπουδαῖοι λόγοι καὶ πρὸς ἐντελεστέραν ἐξυπηρέτησιν οὐσιώδους ἀνάγκης τοῦ ἡμετέρου Β. Ναυτικοῦ, καὶ πρὸς ἀξιοπρεπῇ παράστασιν τοῦ μόνου κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἐπιστημονικοῦ ἰδρύματος, εἰς ὃ καταφεύγουσι ζητοῦντες συνδρομὴν οἱ ξένοι στόλοι, ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν τὴν τελειοποίησιν τῆς χρονομετρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀστεροσκοπείου διὰ προσκλήσεως ὀργάνων τινῶν εἰσέτι, μικρᾶς χρηματικῆς ἀξίας εὐτυχῶς. Εἰς τὰς διὰ τῶν ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων γινομένας ἤδη μελέτας τῶν χρονομέτρων εἶνε ἀνάγκη νὰ προστεθῶσι καὶ αἱ διὰ τῶν καταλλήλων συσκευῶν πειραματικαὶ δοκιμασίαι τῆς ἡμερησίας πορείας αὐτῶν ὑπὸ διαφόρους τεχνητὰς θερμοκρασίας. Οὕτω μόνον ὁ ναυτικὸς δύναται νὰ ᾔηνε ἀσφαλῆς ὅτι ταξιδεύων κέκτηται ὄργανον, οὗτινος γινώσκει πάσας τὰς ιδιότητας καὶ μεταβολὰς ὑπὸ τὰς διαφόρους ἀτμοσφαιρικὰς συνθήκας, ἃς δύναται νὰ συναντήσῃ κατὰ τὸν πλοῦν αὐτοῦ.

Ἡ τελειοποίησις τῆς ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ χρονομετρικῆς ὑπηρεσίας ὑπαγορεύεται καὶ ὑπὸ βιομηχανικῶν λόγων. Ἡ ἀνάπτυξις καὶ τελειοποίησις τῆς ὥρολογιοποιΐας παρ' ἡμῖν εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ χρονομετρικῆς ὑπηρεσίας τελείως λειτουργούσης ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ· ὁ ὥρολογοποιὸς πρὸς ἐκτέλεσιν λεπτῆς καὶ ἐπιμεμελημένης ἐργασίας ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἀκριβοῦς ὥρας, πρὸς ἐφαρμογὴν δὲ πρωτοτύπου τινὸς ιδέας ἢ καὶ ἀπλῶς πρὸς κατασκευὴν ἐν αὐτῷ τῷ ἐργαστασίῳ του οἰουδήποτε ἰδίου ἔργου δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ σοβαρὰ ἀποτελέσματα ἄνευ τοῦ διὰ τῆς χρονομετρικῆς ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ ὑπηρεσίας ἐλέγχου καὶ κανονισμοῦ. Εἶνε ἤδη πανθομολογούμενον ὅτι μόνον ἐκεῖ δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ βιομηχανία τῶν ὥρολογίων, ἐνθα ὑπάρχει Ἀστεροσκοπεῖον, τελείως ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην διωργανωμένον· Ἡ ἐν Neuchâtel τῆς Ἑλβετίας ἀκμάζουσα ἤδη ἀκριβῆς ὥρολογιοποιΐα ὀφείλει τὴν σπουδαίαν ἀνάπτυξιν αὐτῆς εἰς τὴν σχετικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκεῖ Ἀστεροσκοπείου· ἡ καταπληκτικὴ πρόοδος καὶ τελειότης αὐτῆς παρατηρεῖται ἰδίως ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ 1859 ἰδρύσεως

τούτου, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἤδη ἀποστέλλει τηλεγραφικῶς μέχρις αὐτῶν τῶν ἐργοστασίων τῶν διαφόρων ὠρολογοποιῶν τὴν ὥραν του.

Μὴ ὑπάρχοντος παρ' ἡμῖν ἔτι ἄλλου μέσου μεταβιβάσεως τῆς ἀκριβοῦς ὥρας εἰς τὴν πόλιν, ἐπετρέψαμεν τοῖς ὠρολογοποιοῖς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πρὸς διευκόλυνσιν αὐτῶν τὴν εἴσοδον ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ πρὸς παραλαβὴν τῆς ὥρας καθ' ἑκάστην 3—4 μ. μ.

Ἰσημερινὸν τηλεσκόπιον. — Τὸ διοπτρικὸν ἰσημερινὸν τηλεσκόπιον (0^η, 16 Ploesl) τοῦ ἡμετέρου Ἀστεροσκοπείου ἔνεκα τῆς ὀπτικῆς ἀδυναμίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀτελειῶν καὶ ἐλλείψεων αὐτοῦ, ἐλειτούργησεν οὐχὶ κανονικῶς μέχρι τοῦ Μαρτίου ἐ. ἔ., ὅτε ὑπὸ τὸν κινητὸν θόλον ἡμῶν ἐτοποθετήθη ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ἰωνίδου δωρηθὲν κατοπτρικὸν τοιοῦτον. Αἱ διὰ τῶν δύο τούτων τηλεσκοπίων καθ' ὅλον τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος γενόμεναι ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι εἰσὶν αἱ ἑξῆς:

1^{ον} Παρατηρήσεις τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως τῆς Σελήνης (³/₁₅ Νοεμβρίου 1891).

2^{ον} Παρατηρήσεις διαφόρων σεληνιακῶν κρατήρων.

3^{ον} Παρατηρήσεις διαφόρων ἀπλανῶν πρὸς τοποθέτησιν καὶ ὑπολογισμὸν συντελεστῶν σφαλμάτων τοῦ κατοπτρικοῦ τηλεσκοπίου.

4^{ον} Κανονισμὸς τῶν κατόπτρων αὐτοῦ.

5^{ον} Παρατηρήσεις τῆς μερικῆς ἐκλείψεως τῆς Σελήνης (11 Μαΐου 1892).

Β^{ον}) ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

Παρατηρήσεις. — Αἱ μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐξηκολούθησαν κατὰ τὰς αὐτὰς

τακτικὰς ὥρας (6 καθ' ἐκάστην) πλήρεις καὶ μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ἀκριβείας. Ἡ ἀναγραφὴ καὶ οἱ ὑπολογισμοὶ αὐτῶν ἐγένοντο ἀνελλιπῶς καὶ διὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ συνταχθέντων μετεωρολογικῶν πινάκων. Τὸ σύνολον τῶν παρατηρήσεων τούτων ἀνέρχεται εἰς 2301· ἐν αὐταῖς δὲ συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ μόνον μέχρι τέλους Δεκεμβρίου (ν) 1891 γενόμεναι 111 διεθνεῖς, αἱ ὑπὸ τοῦ ἐν Οὐασιγκτῶνι Μετεωρολογικοῦ Γραφείου δημοσιευόμεναι. Αἱ διεθνεῖς αὗται παρατηρήσεις ἡμῶν διεκόπησαν ἔκτοτε μέχρι τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ζητήματος τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν ὑπὸ τινος τῶν μεγάλων Μετεωροσκοπειῶν.

Πλὴν τῶν τακτικῶν παρατηρήσεων ἐγένοντο καὶ ἑκτακτοὶ τοιαῦται καταιγίδων (orages) καὶ ἄλλων ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων.

Μετεωρολογικὸν Δελτίον.—Ἡ ἔκδοσις ἐπισήμου διεθνοῦς μετεωρολογικοῦ δελτίου μετὰ προγνώσεων τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν ὑπὲρ τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Ναυτιλίας τοῦ τόπου ἡμῶν δύναται ἤδη νὰ θεωρηθῇ ἐξησφαλισμένη καὶ προσεχῶς πραγματοποιήσιμος. Αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐπίσημοι καὶ ιδιωτικαὶ ἐνέργειαι ἡμῶν κατέληξαν εὐτυχῶς εἰς εὐάρεστα ἀποτελέσματα· ἡ ἐπιτυχία δὲ αὕτη ἦτις προώρισται νὰ προσφέρῃ μεγάλαν ὑπηρεσίαν πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας καὶ ἐξασφάλισιν τῆς Ναυτιλίας ἡμῶν, ἀποτελεῖ τὸ δυσχερέστερον καὶ σπουδαιότερον κατόρθωμα τοῦ Ἀστεροσκοπείου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Ἡ πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου δικτύου ξένων μετεωρολογικῶν Σταθμῶν διὰ τὴν μελέτην τῶν γενικῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν ἑκτακτος δυσκολία ἀποδοτέα οὐχὶ εἰς ἑλλειψιν καλῆς θελήσεως πρὸς συνεννόησιν ἐκ μέρους τῶν ξένων ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων, ἅτινα εὐχαρίστως ἐδέχθησαν τὰς προτάσεις ἡμῶν (τινὰ δὲ καὶ ὑπεβλήθησαν μάλιστα εἰς ἱκανὰς ὑπὲρ ἡμῶν θυσίας) ἀλλ' εἰς τὴν ἑλλειψιν ἐθνικῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν ἡμῶν μέχρι τῶν πέριξ κρατῶν. Ἡ ἐλλείψει ἐθνικῶν καλωδίων εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδων δραχμῶν ἀνερχομένη ἀναγκαία

έτησία δαπάνη πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν μετεωρολογικῶν τηλεγραφημάτων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου· συνεπῶς δὲ ὁ τόπος κατεδικάζετο νὰ στερηθῇ διὰ παντὸς τῶν πρακτικωτάτων προόδων καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς νεωτέρας μετεωρολογικῆς ἐπιστήμης. "Οθεν ἔπρεπε νὰ ἐπιδιώξωμεν παντὶ σθένει ὅπως τὴν ἀνταλλαγὴν ταύτην ἀναλάβῃ δωρεὰν ἢ παρ' ἡμῖν ἀγγλικὴ ἐταιρία τῶν καλωδίων (Eastern). Αἱ μεγάλαι δυσχέρειαι ἃς φυσικῶς ἀπηντήσαμεν παρ' αὐτῇ μέχρις οὗ βαθμὴδὸν ἀποσπάσωμεν τὸν ἀναγκαιοῦντα ἡμῖν μέγαν ἀριθμὸν τηλεγραφημάτων εἰσὶν εὐνόητοι. "Ηδὴ δὲ ὅτε εὕρισκόμεθα περὶ τὸ τέλος αὐτῶν, δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐκφράσωμεν καὶ ἐνταῦθα τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τοὺς βοηθήσαντας ἡμᾶς εἰς τοῦτο κκ. Ι. Γεωργαντᾶν τέως καὶ Δ. Ἀβαντινὸν νῦν Γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων.

Εἰς τοὺς 18 ξένους Μετεωρολογικοὺς Σταθμοὺς, οὓς εἶχομεν ἀποκτήσει κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος προσεθέσαμεν ἑτέρους 23 κατὰ τὸ λῆξαν, οἵτινες μετὰ τῶν 5 ἑλληνικῶν ἀποτελοῦσιν ἐν ὅλῳ 46 Σταθμοὺς, διὰ τῶν παρατηρήσεων τῶν ὁποίων λαμβάνομεν καθ' ἐκάστην πλήρη γνῶσιν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην μέχρι τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ἐκ τῶν Σταθμῶν τούτων ἰδιαιτέρας μνείας κρίνομεν τοὺς ἐξῆς τέσσαρας, Σμύρνης, Θεσσαλονίκης, Κύπρου καὶ Καΐρου διὰ τε τὴν σχετικῶς πρὸς ἡμᾶς μεγάλην σπουδαιότητα αὐτῶν, ὡς καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν δυσχερειῶν ἃς ἐδέησε νὰ ὑπερνικήσωμεν πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῶν, ἀπαραιτήτων ἡμῖν ὄντων.

"Ηδὴ διὰ τῶν ἀποκτηθέντων Σταθμῶν καὶ τῶν ὀλίγων εἰσέτι εὐρωπαϊκῶν, περὶ ὧν διεξάγονται διαπραγματεύσεις ἀπὸ τινος, συμπληροῦται ὁλόκληρον τὸ ἐξωτερικὸν ἡμῶν δίκτυον ἐν τῶν πληρεστέρων ἐν Εὐρώπῃ, ἀραιότερον μὲν κατὰ τι τῶν πρωτευόντων τοιούτων, πλὴν τὸ μόνον πλήρες μέχρι τῶν ἀκτῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, τοῦθ' ὅπερ σπουδαιότατον διὰ τοὺς ἀνὰ τὴν Μεσόγειον ἐν γένει ναυτιλλομένους.

Ὅθεν πρὸς δημοσίευσιν τοῦ ἐπισήμου ἡμῶν ἡμερησίου δελτίου μετὰ προγνώσεων τοῦ καιροῦ δὲν ὑπολείπεται κυρίως ἄλλο ἢ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἡμῶν δικτύου διὰ τῆς ἰδρύσεως ἀριθμοῦ τινος εἰσέτι ἐλληνικῶν Σταθμῶν ὧν ὁ νῦν ἀριθμὸς εἶνε ὅλως ἀνεπαρκὴς πρὸς τοῦτο. Πρέπει νὰ προστεθῶσιν ἀκόμη 10 Σταθμοὶ τοῦλάχιστον ἐν Ἑλλάδι πρὸς παρατήρησιν τῶν κυριωτέρων σημείων τῆς χώρας. Εὐτυχῶς περὶ τούτου ἐλήφθη ἐγκαίρως ἡ δέουσα πρόνοια παραγγεληθέντων πρὸ πολλοῦ καὶ λίαν προσεχῶς ἀφικνουμένων τῶν πρὸς ἴδρυσιν αὐτῶν ἀπαιτουμένων ὀργάνων. Ὅθεν ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θέλει κατορθωθῇ ἡ συμπλήρωσις τοῦ δικτύου ἡμῶν καὶ μετ' αὐτῆς ἡ ἔκδοσις τοῦ δελτίου καὶ ἡ εἰς τοὺς ἡμετέρους λιμένας τακτικὴ καθ' ἐκάστην ἀγγελίαν τῶν θυελλῶν καὶ ἐν γένει τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν.

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐλλείψει ἐπισήμου δελτίου περιορίσθημεν εἰς τὴν δημοσίευσιν ἐν τισι τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων καὶ ἰδίως εἰς τὸ «Ἀστὺ» συντόμου πίνακος τῶν παρατηρήσεων τινῶν τῶν Σταθμῶν ἡμῶν, ὃν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος συνωδεύομεν διὰ περιληπτικῆς ἐπιθεωρήσεως τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως τῆς Εὐρώπης μετ' ἀτελῶν προγνώσεων τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν παρ' ἡμῖν. Αἱ προγνώσεις ἡμῶν αὗται ἂν καὶ ἐπὶ ἀτελῶν δεδομένων στηριζόμεναι ἐλλείψει τῶν ἀνατολικῶν Σταθμῶν οὓς ἔχομεν ἤδη, ἐπέτυχον μέχρις 87 τοῖς ἑκατὸν, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ σχετικῶς εὐέλπιδα διὰ τὸ μέλλον ἐπιτυχίαν.

Διάφοροι ἐργασίαι. — Πλὴν τῶν τακτικῶν παρατηρήσεων καὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δελτίου τὸ μετεωρολογικὸν τμῆμα ἐξετέλεσε καὶ τὰς ἀκολουθούσας ἐργασίας:

1^{ον} Ὑπολογισμὸς, ἀντιγραφὴ καὶ κατὰτάξις τῶν συγχρόνων μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων τοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν (1891-1892).

2^{ον} Ἐξέλεγκξις, ἀντιγραφὴ καὶ ὑπολογισμὸς πρὸς δημοσίευσιν παλαιῶν μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων (1871-1880).

3^{ον} Κλιματολογική μελέτη διάφορων μετεωρολογικῶν στοιχείων Ἀθηνῶν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς πνέοντας ἀνέμους. (1871-1880).

4^{ον} Σύγκρισις καὶ ἐξέλεγχις πάντων τῶν ὀργάνων τοῦ Μετεωρολογικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν (πλὴν τοῦ βαρομέτρου).

5^{ον} Μελέτη καὶ κανονισμὸς διάφορων ὑψομετρικῶν βαρομέτρων τοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν ιδιωτῶν.

6^{ον} Κανονισμὸς διάφορων ιδιωτικῶν μεταλλικῶν βαρομέτρων.

7^{ον} Σύγκρισις καὶ μελέτη ἱατρικῶν (μεγιστοβαθμίων) καὶ ἄλλων διάφορων θερμομέτρων.

Ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἡ κυρίως ἀπασχολήσασα καὶ ἀπασχολοῦσα ἔτι πυρετωδῶς τὸ μετεωρολογικὸν ἡμῶν τμήμα εἶνε ἡ ἐξέλεγχις, ὁ ὑπολογισμὸς καὶ ἡ μελέτη τῶν παλαιῶν μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Παρατηρήσεις 33 ὅλων ἐτῶν ἀποτελοῦσαι πολύτιμον ἐπιστημονικὸν ὕλικόν, δυνάμενον νὰ παράσχῃ σπουδαῖα στοιχεῖα εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ κλίματος τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐν γένει τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ εἰς τὴν καθόλου πρόοδον τῆς ἐπιστήμης ἔμειναν μέχρι τοῦδε ἄχρηστοι ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ἀστεροσκοπείου, κινδυνεύουσαι μάλιστα, ὡς ἐκ τῆς διὰ μολυβδίδος κατὰ τὸ πλεῖστον γραφῆς των, (ἀσυγγνώστου δι' ἐπιστημονικὰς ἐργασίας) νὰ ἐξαλειφθῶσι σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ἀπολεσθῶσι διὰ παντός. Τὰς παρατηρήσεις ταύτας μετὰ μακρᾶς ἐπ' αὐτῶν θεωρητικῆς μελέτης ἡμῶν καὶ τῶν ἐκ ταύτης προκυψάντων κλιματολογικῶν περὶ Ἀθηνῶν συμπερασμάτων, ἐνομίσαμεν ἐπεῖγον νὰ παραδώσωμεν προσεχῶς εἰς τὴν δημοσιότητα οὐ μόνον χάριν τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς, εἰς ἣν ἀνήκουσιν, ἀλλὰ καὶ χάριν σπουδαίου τοπικοῦ συμφέροντος ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης τῆς ἡμετέρας πόλεως πηγάζοντος.

Μετεωρολογικοὶ Σταθμοί. — Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Κερκύρας, Πατρῶν, Τριπόλεως καὶ Βώλου Σταθμοὶ ἡμῶν ἐλειτουργήσαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος κανονικῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κ.κ. Μαρίνου, Κορύλλου, Συλλιμνιώτου καὶ Περπινιάνη, εἰς οὓς ἄνευ

οὐδεμιᾶς ὑλικῆς ἀμοιβῆς, ἀλλὰ μόνον ἐξ ἀγνοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν μελέτην τοῦ τόπου των ἔρωτος ἐργασθέντας, ἐκφράζομεν ἐνταῦθα τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν.

Ἐκ τῶν Σταθμῶν τούτων ἐπεθεωρήθη ὑφ' ἡμῶν ὁ τῶν Πατρῶν καὶ εὐρέθη ἐν καλῇ καταστάσει.

Γον) ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Πρὸς καταρτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναγνώστηρίου, ἀπαραιτήτου εἰς τὴν κανονικὴν μετ' ἐπιτυχίας λειτουργίαν τοῦ ιδρύματος, κατεβάλομεν πᾶσαν δυνατὴν ἐπίσημόν τε καὶ μὴ ἐνέργειαν. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία τοῦ Ἀστεροσκοπείου προσέκοπτεν ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐλλείψει βιβλιοθήκης ἔστω καὶ ἀτελοῦς. Τὸ σύνολον τῶν ἄνευ καταλόγου εἰς τινὰ γωνίαν τοῦ καταστήματος ἐρριμμένων καὶ ὑπὸ παντοειδῶν ζώων βιβρωσκομένων βιβλίων αὐτοῦ ἀνῆρχετο εἰς 853 τεύχη, ὧν τὰ πλεῖστα μυόβρωτα καὶ ἀνάξια λόγου φυλλάδια, τὰ δὲ λοιπὰ ἀτελεῖς τινὲς ἐσχισμέναι καὶ ρυπαραὶ μετεωρολογικαὶ σειραὶ παρατηρήσεων. Τὰ πλεῖστα τῶν βιβλίων τούτων οὐδόλως ἀποσφραγισθέντα εὐρίσκοντο πρὸ ἐτῶν σωρηδὸν ἐρριμένα ἐντὸς τῶν φακέλλων καὶ τῶν ταινιῶν αὐτῶν εἰσέτι μετὰ τῶν πρὸς ἐπιστροφὴν ὑπὸ τῶν ἀποστολέων συμπεμφθεισῶν ἀποδείξεων παραλαβῆς αὐτῶν, ἥτοι ἔμενον οὐ μόνον ἄχρηστα ἀλλὰ καὶ τὸ χερίστον ἄνευ ἀπαντήσεως πρὸς τοὺς δωρητὰς αὐτῶν. Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τοῦτο μετὰ πεντηκονταετῇ ὑπαρξίν ἐστερεῖτο τῶν πάντων μηδ' αὐτῶν τῶν καταλόγων ἀστέρων ἐξαιρουμένων. Αὐταὶ αἱ κατὰ καιροὺς ὑπὸ τοῦ κ. *Schmidt* εἰς ὀλίγους τόμους δαπάνη τοῦ ἀειμνήστου Σίνα γενόμεναι δημοσιεύσεις τοῦ Ἀστεροσκοπείου δὲν ὑπῆρχον ἐν αὐτῷ· οὐδεμία σειρὰ τούτων πρὸς χρῆσιν τοῦ ἰδίου ιδρύματος εὐρέθη ἐν τῷ καταστήματι. Ὅθεν ἔπρεπε νὰ ἐργασθῶμεν παντὶ σθένει καὶ

συντόνως ὅπως ἡ σπουδαιοτάτη αὕτη ἔλλειψις βιβλιοθήκης πληρωθῇ τοῦλάχιστον ἐν μέρει καὶ βαθμηδὸν διὰ δωρεῶν ἐκ μέρους τῶν ἔξω ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων καὶ σωματείων. Πρὸς τοῦτο πλὴν τῆς εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ καταστήματος προσωπικῆς ἡμῶν δωρεᾶς πάντων τῶν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ξένων συναδέλφων ἀποστελλομένων ἡμῖν συγγραμμάτων, κατεφύγομεν καὶ εἰς τὴν τῶν ἔξω φίλων ἡμῶν δραστηρίαν ἐνέργειαν πρὸς πλουτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἐπισήμως δὲν ὠκνήσαμεν νὰ πράξωμεν ὅ,τι ἦτο δυνατόν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν, ἀποστείλαντες ἐντυπον ἐγκύκλιον περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου 1891 εἰς πάντα τὰ Ἀστεροσκοπεῖα, τὰς Ἀκαδημίας, τὰς ἐπιστημονικὰς Ἑταιρίας καὶ τὰ λοιπὰ ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα τοῦ κόσμου. Διὰ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης ἀφοῦ πρῶτον ἀνηγγέλλομεν κατὰ καθῆκον ἐπισήμως τὸν διορισμὸν ἡμῶν, ἐζητοῦμεν τὴν σύναψιν ἐπιστημονικῶν σχέσεων, τὴν ἀνταλλαγὴν δημοσιευμάτων καὶ τὴν διὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἔργων αὐτῶν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν τῆς ἡμετέρας Βιβλιοθήκης. Ἡ ἐγκύκλιος ἡμῶν ἐγένετο πανταχοῦ εὐμενῶς δεκτὴ· ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἐπιστημονικῶν κέντρων ἐλάβομεν λίαν ἐνθαρρυντικὴν ὑποστήριξιν. Τὰ πλεῖστα τῶν Ἀστεροσκοπεῖων ἀπήντησαν ἡμῖν ἀμέσως, ἄλλα μὲν διὰ συγχρόνου ἀποστολῆς βιβλίων καὶ ἄλλα διὰ συγχαρητηρίων ἐπιστολῶν ἀγγελουσῶν ἡμῖν ἅμα τὴν προσεχῆ ἀποστολὴν τῶν μέχρι τοῦδε δημοσιεύσεων αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι συνέχειαν αὐτῆς. Μέχρι τέλους Αὐγούστου εἶχον ἤδη ληφθῆ 490 τόμοι, οἵτινες μετὰ τῶν 1451 οὓς ἐλάβομεν ἐν ἀρχῇ, καὶ τῶν 853 τευχῶν, ἅτινα εὔρομέν ἐν τῷ καταστήματι ὅτε ἀνελάβομεν τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ, ἀποτελοῦσι 2794 τόμους, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι πολύτιμα καὶ σπουδαιότατα ἀστρονομικὰ καὶ μετεωρολογικὰ συγγράμματα. Ἐκ τῶν ἀγγελθέντων ἡμῖν βιβλίων μέρος μόνον ἀφίχθη μέχρι τοῦδε· τὰ πλεῖστα τούτων ἀποστέλλονται ἤδη καὶ ἄλλα εὐρίσκονται καθ' ὁδόν. Ὅθεν ἐλπίζομεν ἀσφαλῶς ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἀστεροσκο-

πείου θέλει εξακολουθήσει κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀκμαιότερα.

Πλὴν τῶν λοιπῶν ἐλλείψεων αὐτοῦ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν ἐστερεῖτο παντελῶς ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν ἀπαραιτήτων αὐτῷ πρὸς παρακολούθησιν τῆς ἐπιστημονικῆς κινήσεως καὶ ἀσφαλῆ ὁδηγίαν ἐν ταῖς ἐρεύναις αὐτοῦ. Ἐν τοῖς Ἀστεροσκοπείοις τὰ περιοδικὰ ἀποτελοῦσι τὸν κυριώτερον ὁδηγὸν ἐν τῇ διακανονίσει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν. Ὅθεν ἐνομίσαμεν ὅτι ὠφείλομεν νὰ μεριμνήσωμεν ἰδιαιτέρως πρὸς ἀπόκτησιν τῶν σπουδαιοτέρων τοῦλάχιστον, εἰ μὴ ὅλων, τῶν ὀργάνων τῆς ἐπιστημονικῆς κινήσεως. Εὐτυχῶς αἱ μέχρι τοῦδε ἐνέργειαι ἡμῶν ἔφθασαν εἰς ἱκανῶς εὐάρεστα ἀποτελέσματα. Τὸ ἀναγνωστήριον τοῦ Ἀστεροσκοπείου λαμβάνει ἤδη τακτικῶς 35 ἐν ὅλῳ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ ἐξ ὅλων τῶν ἐπιστημονικῶν κέντρων τοῦ κόσμου καὶ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης ἡμῶν ἀναφερόμενα.

Πρὸς εὐχερῇ ἀναζήτησιν καὶ εὑρεσιν τῶν διαφόρων συγγραμμάτων ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ συνετάχθη καὶ ἀντεγράφη λεπτομερῆς κατάλογος τῶν βιβλίων αὐτῆς κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν ὕλης.

Δον) ΔΩΡΕΑΙ

Δωρεὰ κ. Ν. Ζαρίφη.—Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν πρὸ πεντηκονταετίας περίπου ἔχουσα Ἀστεροσκοπεῖον, στερεῖται ἐν τούτοις εἰσέτι τοῦ οὐσιωδεστέρου καὶ στοιχειωδεστέρου εὐεργετήματος αὐτοῦ, τοῦ ρυθμίζοντος τὰς κινήσεις, τὰς σχέσεις καὶ τὰς ἀσχολίας αὐτῆς, τῆς ἀκριβοῦς δηλ. ὥρας. Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἐλλείπει τῶν καταλλήλων μέσων ἀδυνατεῖ νὰ παράσχη ἀπ' εὐθείας διὰ σημείου, καθ' ὅλην τὴν πόλιν αἰσθητοῦ, τὸν ἀκριβῆ χρόνον πρὸς κανονισμόν τῶν ὥρολογίων· ἡ δὲ πόλις στερεῖται δυστυχῶς σχεδὸν παντελῶς δημοσίων ὥρολογίων, ἅτινα τακτικῶς κανονιζόμενα νὰ ἀναπληρώσωσιν ἐν μέρει τοῦλάχιστον τὴν ἑλλειψιν ταύτην. Ἡ δι' ὑψώσεως σημαίας ἀνὰ πᾶσαν με-

σημβρίαν ἐν τῷ ἐξώστῃ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἀνακοίνωσις τῆς ὥρας αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν οὐ μόνον πρακτικὴ δὲν εἶνε, ἀλλ' οὔτε ἀκρίβειαν ἀρκετὴν ἔχει διὰ τὸ μεῖζον μέρος τῶν κατοίκων, ἔνεκα τῆς ἀταξίας μεθ' ἧς οἱ τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν ὑπάλληλοι οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν κωδονοκρουσίαν ἐκτελοῦσιν αὐτήν. Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν μεθ' ὅλας τὰς ἐπανειλημμένας παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις διαμαρτυρίας ἡμῶν σπανίως κρούονται ἀκριβῶς καὶ συγχρόνως μὲ τὴν πτώσιν τῆς σημαίας τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἀλλ' ἐνίοτε 5 ἢ 10 ὀλόκληρα λεπτὰ πρὸ ἢ μετ' αὐτήν. Ὅθεν εὐνόητον ὅτι ἐκ τοιαύτης κωδονοκρουσίας μᾶλλον σύγχυσις ἢ ἀκρίβεια προέρχεται· ἐκ τῶν κατοίκων δὲ τῆς πόλεως οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἴδωσιν ἀπ' εὐθείας τὴν σημαίαν τοῦ Ἀστεροσκοπείου (καὶ τοιοῦτοι εἶνε τὰ $\frac{9}{10}$ ἐξ αὐτῶν τοῦλάχιστον) ἔχουσιν ἰδίαν ἕκαστος ὥραν, τοῦθ' ὅπερ ἐπιζήμιον εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν καὶ ἐνγένει εἰς τὰς ποικίλας συναλλαγὰς καὶ σχέσεις ἐνθα ἡ ἀκρίβεια εἶνε ἀπαραίτητος.

Τὴν κατάστασιν ταύτην ἐπεδιώξαμεν πρὸ τινος νὰ βελτιώσωμεν διὰ τῆς τοποθετήσεως ἐν τῇ πόλει δημοτικῇ δαπάνῃ ἀριθμοῦ τινὸς ἡλεκτρικῶν ὥρολογίων, ρυθμιζομένων ἀνὰ πᾶν πρῶτον λεπτὸν ἡλεκτρικῶς ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Δυστυχῶς ὅμως ἡ πρότασις ἡμῶν αὕτη καίτοι γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου δὲν ἐνεκρίθη λόγῳ οἰκονομίας ὑπὸ τῆς Νομαρχίας, καὶ συνεπῶς ἕκαστος τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν ἐξακολουθεῖ ἔχων ὥραν διαφέρουσιν τῆς ἀκριβοῦς μέχρις ἐνὸς τετάρτου πολλαχίς.

Εὐτυχῶς τὸ τοιοῦτο δὲν θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ εἰσέτι. Ὁ φιλόπατρις καὶ γενναιόδωρος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁμογενὴς κ. Ν. Ζαρίφης πληροφορηθεὶς παρ' ἡμῶν τὰ ἀνωτέρω προσηνέχθη εὐχαρίστως νὰ εὐεργετήσῃ καὶ καλλωπίσῃ τὴν πόλιν ἡμῶν, καταβάλλων ὀλόκληρον τὴν ἀναγκαιοῦσαν δαπάνην πρὸς τοποθέτησιν ἐνὸς μεγάλου κεντρικοῦ ὥρολογίου ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ καὶ 12 ἡλεκτρικῶν ἐν τῇ πόλει. Μεταξὺ τούτων παρηγγέλθησαν δύο μεγάλα ἐκ τεσσάρων ὀψεων, ἐπὶ πολυτελῶν μεταλλικῶν στηλῶν καὶ ἐσωτερικοῦ φωτισμοῦ διὰ τὰς

πλατείας τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς Ὁμονοίας. Πρὸς δὲ τῇ προτάσει ἡμῶν ἀπεφάσισε καὶ ἡ δημοτικὴ Ἀρχὴ νὰ τοποθετήσῃ τρία ἔτι ὥρολόγια ὅμοια καὶ νὰ μετατρέψῃ εἰς ἡλεκτρικὰ τὰ δύο ὑπάρχοντα ἦτοι τὸ τῆς Μητροπόλεως καὶ τὸ τῆς πλατείας τῶν Ἡρώων. Οὕτως ἡ πόλις θὰ ἀποκτήσῃ μετ' ὀλίγον 17 ἐν ὅλῳ ὥρολόγια κανονιζόμενα ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ δεικνύοντα ἀνὰ πάσας τὰς συνοικίας τὴν ἀκριβῆ ὥραν αὐτοῦ καθ' οἵανδ' ἂν ποτε στιγμὴν τῆς ἡμέρας.

Τὰ ὥρολόγια ταῦτα μετὰ τῶν σχετικῶν μηχανημάτων καὶ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν ἀνέλαβε κατόπιν συναγωνισμοῦ τὸ ἐν Ἑλβετίᾳ παγκοσμίου φήμης ἄριστον ἡλεκτρικὸν κατάστημα *Hirrr*. Καθ' ἧς δὲ ἡγγέλθη ἡμῖν ἐκεῖθεν ἤδη, ἡ τοποθέτησις τῶν ὥρολογίων ἄρχεται προσεχῶς, καὶ οὕτω λύεται ὀριστικῶς καὶ εὐεργετικῶς διὰ τὴν πόλιν τὸ ζήτημα τῆς ὥρας, συγχρόνως δὲ παρέχεται εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἀκριβὲς μέσον χρησιμοποίησεως ὑπὲρ τοῦ τόπου τῶν διὰ τακτικῶν παρατηρήσεων χρονομετρικῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

Ὅθεν νομίζομεν ὅτι διερμηνεύομεν καὶ τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν τὸ φρόνημα ἐκφράζοντες ἐνταῦθα τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τὸν φιλόπολιν καὶ γενναῖον δωρητὴν κ. Ν. Ζαρίφην.

Δωρεὰ κ. Κ. Ἰωνίδου. — Ὁ ἐν Λονδίνῳ φιλόμουσος ὁμογενὴς κ. Κ. Ἰωνίδης πληροφορηθεὶς παρὰ τοῦ ἐν Παρισίοις διαπρεποῦς λογίου καὶ φίλου ἡμῶν κ. Δ. Βικέλα τὴν ἔλλειψιν ἱσημερινοῦ τηλεσκοπίου ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ ἡμῶν προσηνέχθη προθύμως νὰ δωρήσῃ τὸ ἰδικόν του, ὅπερ ὡς θερμὸς ἐραστὴς τῶν ἀστρῶν εἶχε προμηθευθῇ πρό τινος, ἐὰν ἐνομίζομεν αὐτὸ χρήσιμον. Τὸ τηλεσκόπιον τοῦτο, ἂν καὶ μικρὸν σχετικῶς πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιστήμης, ἐδέχθημεν εὐγνωμόνως, ὡς χρήσιμον πάντως εἰς τινὰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας τοῦ ιδρύματος.

Τὸ τηλεσκόπιον τοῦ κ. Ἰωνίδου εἶνε κατοπτρικόν, διαμέτρου 0^μ,20· ἔχει ἀστροστάτην ἥτοι κινητὴριον μηχανισμόν πρὸς ἐξουδε-

τέρωσιν τῆς ἡμερησίας στροφῆς τῆς Γῆς καὶ μικρόμετρον διὰ διπλοῦς ἀστέρας. Τὸ μηχανικὸν αὐτοῦ μέρος εἶχε κατασκευασθῇ διὰ τὸ πλάτος τοῦ Λονδίνου· ὅθεν διὰ μικρᾶς σχετικῶς δαπάνης μετετρέψαμεν διὰ τὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ οὕτως ἐτοποθετήσαμεν αὐτὸ ὑπὸ τὸν μοναδικὸν ἡμῶν κινητὸν θόλον ἀντὶ τοῦ ἀνέκαθεν ἐκεῖ εὕρισκομένου διοπτρικοῦ, ὅπερ μετὰ τὴν κατασκευὴν καταλλήλου στεγάστρου ἐκτὸς τοῦ νῦν κτιρίου θέλομεν χρησιμοποιοῖν δεόντως.

Πρὸς τὸν φιλόμουσον καὶ φιλόπατριν δωρητὴν κ. Κ. Ἰωνίδην ἐκφράζομεν καὶ ἐνταῦθα τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν.

Ε^{ον}) ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Ὅσοι ἐδοκίμασαν ἐν Ἑλλάδι νὰ καταρτίσωσιν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐπιστημονικὸν ἴδρυμα, ὅσοι ἐπεχείρησαν νὰ μετατρέψωσι τέσσαρας καταρρέοντας τείχους εἰς ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον συνδεόμενον καὶ συνεργαζόμενον μετὰ τοῦ λοιποῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, ὅσοι ἄνευ μέσων, ἄνευ προσωπικοῦ, ἄνευ ὑλικῶν ὑποστηρίξεων ἐπαρκῶν, προσεπάθησαν νὰ ὑπερνικήσωσι τὰς μυρίας παρεμβαλλομένας ἢ μὴ δυσκολίας ἵνα διοργανώσωσι νέας ὑπηρεσίας, καὶ εἰσαγάγωσι θεωρητικοὺς καὶ πρακτικοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης ἐν τῷ τόπῳ, ἐκεῖνοι θὰ δυνηθῶσι νὰ κρίνωσιν ἀσφαλῶς περὶ τῆς συντελεσθείσης μέχρι σήμερον ἐργασίας. Διὰ τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ μείνωμεν μέχρις ἐδῶ· ὑπάρχει ἀνάγκη συνεχείας τοῦ ἔργου, ἵνα φθάσωμεν εἰς σημεῖον ἀνάλογον πρὸς τὴν θέσιν ἣν ὁ σπάνιος οὐρανὸς ἡμῶν ἐπιτρέπει καὶ ἐπιβάλλει νὰ καθέξωμεν ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ.

Τὸ ἡμέτερον Ἀστεροσκοπεῖον καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶχε νὰ προσφέρῃ ἀπαραιτήτους πρακτικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ναυτικὸν καὶ τὴν Γεωργίαν τῆς χώρας, ἔπρεπεν ἐξ ἀπλῆς ἐθνικῆς φιλοδοξίας χάριν τῆς ἐλληνικῆς ἐπιστήμης νὰ ὑψωθῇ εἰς πρώτης τάξεως

ἐπιστημονικὸν ἴδρυμα. Ὑπὸ τὸν πεφημισμένον οὐρανὸν τῆς Ἀντικῆς ἢ ἀστρονομία πολλὰ ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ, ἢ δὲ ἔλλειψις ὀλίγων ὀργάνων ἐν Ἀθήναις εἶνε ἀσυγχώρητος ἄρνησις ὑπηρεσίας τῆς μητρὸς τῶν ἐπιστημῶν πρὸς τὴν ὑψηλοτέραν καὶ εὐγενεστέραν τούτων. Ἡ ἑκτακτος διαύγεια τοῦ ἡμετέρου οὐρανοῦ εἶνε ἐξαιρετικὸν προσὸν αὐτοῦ διὰ τὰς πλείστας τῶν ἀστρονομικῶν ἐρευνῶν· ὁ διάσημος ἄγγλος ἀστρονόμος κ. *William Huggins* προτιθέμενος νὰ σπουδάσῃ τὸν τελευταῖον ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Ἡνιόχου ἀναφανέντα λαμπρὸν ἀπλανῆ ἀστέρρα, εἰς τὸ ἡμέτερον Ἀστεροσκοπεῖον ἀπετάθη ζητῶν διὰ τῆς ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1892 ἐπιστολῆς του τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις καὶ μελέτας ἡμῶν, αἵτινες διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν διαύγειαν τῆς ἀθηναϊκῆς ἀτμοσφαίρας ἠδύναντο ἀποτελεσματικῶς νὰ βοηθήσωσιν αὐτὸν εἰς ἀνακάλυψιν τῶν προκαλεσάντων τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἀστέρος τούτου αἰτίων καὶ λύσιν σπουδαιοτάτων προβλημάτων τῆς ἐπιστήμης. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ἡμέτερον Ἀστεροσκοπεῖον ἐστερεῖτο ἐντελῶς τῶν σχετικῶν εἰς τοιαύτας ἐργασίας ὀργάνων, ἡμεῖς δὲ ἠναγκάσθημεν νὰ ὁμολογήσωμεν μετὰ λύπης εἰς τὸν ἔξοχον ἐπιστήμονα ὅτι ἐλλείπει τῶν ἀναγκαίων μέσων ἀφήσαμεν σχεδὸν ὅλως ἀνεξερεύνητον τὸ σπάνιον τοῦτο φαινόμενον. Ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος λαβοῦσα χώραν διάβασις τοῦ Ἑρμοῦ πρὸ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου σχεδὸν οὐδαμοῦ ἐν Εὐρώπῃ πλήν τῶν Ἀθηνῶν παρατηρήθη· ἐξ ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀστεροσκοπειῶν, ὧν τὰ πλεῖστα εἶχον ὑποβληθῇ εἰς ἐξαιρετικὰς δαπάνας πρὸς ἐντελεστέραν μελέτην τοῦ φαινομένου τούτου μόνον τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἡμῶν εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχῃ τὸν οὐρανὸν ὡς συνήθως ἀνέφελον καὶ διαυγῆ, ἀλλὰ καὶ τὴν δυστυχίαν νὰ στερῇται ὀλίγων πληρεστέρων μέσων πρὸς ἐρεῦνας ἐντελεστέρας τῶν γενομένων. Ὅτε πρὸ τινων ἐτῶν κατὰ τὴν περιοδικὴν ἐμφάνισιν νέου κομήτου ὅλα τὰ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ Ἀστεροσκοπεῖα εἶχον πρὸ πολλοῦ παύσει νὰ παρατηρῶσι τὸν κομήτην τοῦτον, μόνον τὸ ἀθηναϊκὸν διὰ τῆς μικρᾶς διόπτρας του χάρις εἰς τὴν ἑκτακτον διαύγειαν τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν εἶχε τὸ προνόμιον νὰ ἐξακολουθῇ ἐπὶ πολὺ

μετ' ἐκεῖνα τὰς παρατηρήσεις του, αἵτινες σπουδαίως ἐχρησί-
μευσαν βραδύτερον εἰς τὸν μελετήσαντα τὴν κίνησιν τοῦ ἄστρου
τούτου γάλλον ἀστρονόμον κ. *Leveau*. Τοιαῦτα γεγονότα δει-
κνύοντα τὴν ἐκ τῆς ἐλλείψεως ὀλίγων ὀργάνων προσγινομένην
ἡμῖν μεγάλην ἠθικὴν ζημίαν θὰ εἴχομεν νὰ ἀναφέρωμεν πολλά,
ἐὰν ὁ τόπος ἐπέτρεπε ἡμῖν τοῦτο.

Αἱ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἀναγκαίων ὀργάνων πολλὰ ἐνέργειαι
ἡμῶν δυστυχῶς εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν μέχρι τοῦδε· ἐλπίζομεν ἐν
τούτοις ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἡμῶν θὰ
ᾔνε εὐτυχέστερον κατὰ τοῦτο, καὶ ὅτι θὰ εὐρεθῶσι τὰ μέσα
πρὸς ἀνύψωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν δέουσαν περιωπὴν.

Πλὴν δὲν πρέπει νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν ὀργάνων·
εἶνε ἀνάγκη συγχρόνως νὰ πληρωθῶσι καὶ αἱ λοιπαὶ οὐσιώδεις
ἀνάγκαι τοῦ ἰδρύματος. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ λήξαντος ἔτους
μεθ' ὅλην τὴν πενιχρότητα τῶν μέσων θὰ ᾔσαν καὶ πλείονα
καὶ γονιμώτερα ἐὰν καὶ αἱ στοιχειωδέστεραι ἐργασίαι δὲν ᾔτο
ἀνάγκη νὰ ἐκτελῶνται καὶ ἐξελέγχωνται ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν·
ἐλλείψει γραμματέως μέγα μέρος τοῦ χρόνου ἡμῶν ἀπορροφᾶται
ὑπὸ τῆς ἐξωτερικῆς ἀλληλογραφίας καὶ τῆς διοικητικῆς ὑπη-
ρεσίας, ἄνευ δὲ τοῦ ἀναγκαίου βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καὶ
ἐπαρκῶν μέσων ἐργαζόμενοι, χάνομεν πολύτιμον χρόνον βρα-
δέως προχωροῦντες. Ὅθεν τὸ προσωπικὸν τοῦ καταστήματος
εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῶν
ἐργασιῶν τοῦ ἰδρύματος, καὶ τὰ πρὸς συντήρησιν τῶν ἐργαστη-
ρίων καὶ ἐν γένει τοῦ καταστήματος παρεχόμενα μέσα νὰ ᾤσιν
ἱκανὰ πρὸς τοῦτο ἀντὶ τῶν νῦν ὅλως ἀνεπαρκῶν χορηγουμένων.
Δὲν νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς τοὺς σχετικούς
προϋπολογισμοὺς τῶν ἀστεροσκοπειῶν τῶν μεγάλων κρατῶν, ἵνα
δείξωμεν τὴν μηδαμινότητα τῆς χορηγουμένης ὑπὲρ τοῦ Ἀστε-
ροσκοπεῖου ἡμῶν πιστώσεως· λαμβάνομεν μόνον τὸν πτωχότερον
τούτων τὸν τῆς Ρουμανίας πρὸς ἣν ἐπιτρέπεται ἡμῖν ἡ σύγκρισις.
Διὰ μόνον τοὺς Μετεωρολογικοὺς Σταθμοὺς αὐτοῦ τὸ ρουμανι-
κὸν κράτος ἀνέγραψεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ αὐτοῦ τοῦ 1891-92

44,120 φράγκα, ἐνῶ ἡμεῖς διὰ τὸ μετεωρολογικὸν καὶ τὸ ἀστρονομικὸν τμήμα τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἔχομεν μόλις μίαν δεκάδα χιλιάδων δραχμῶν διὰ τε τὸ προσωπικὸν καὶ τὰς λοιπὰς ἀνάγκας τοῦ ιδρύματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1892.

Δ. ΑἰΓΙΝΗΤΗΣ

Διευθυντῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000008329

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

